

Breviarium Chronologicum Veteris Testamenti Rerum Gestarum

Ab Orbe condito Vsque ad Christum natum Synopses complectens.
Xenivm Academicae Sodalitati Dominorum, B.M.V. Annuntiatae Herbipoli
oblatum

Tres mundi ætates complectens, ab Orbe Condito Usque ad annum mundi
2940. ante Christum 1113. ad tempora Samuelis, Et Initium Regum
Hebraeorum: usque ad annum 1009. Monarchiæ Assyriorum imperante
Thinæo

Gartner, Michael

Herbipoli, 1695

Prima Ætas Mundi Ab anno mundi & Adamir. ad an: 1656. qui suit diluvij
annus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65091](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65091)

PRIMA ÆTAS MUNDI

Ab anno mundi & Adami I. ad an;
1656, qui fuit diluvij annus.

Ria temporum discrimina distinguit *M. Varro Censorinus*, primum ab orbe condito ad diluvium vocat incertum & incognitū.

Secundum, à diluvio usq; ad primam Olympiadem, fabulosum. Tertium à prima Olympiade deinceps certum, quia post Olympiadas modò diligentissimè suis singula annis adnotabantur, quæ antea confusis temporibus descripta erant, vel etiam penitus neglecta, ut memoria rerum gestarum ad posteros non pertingeret. Unde fit, ut prima Mundi Ætas, quæ celeri ac infocundo prorsus calamo

A ab

ab historicis percurritur hic quoq; sine materiaram & titulorum varietate contrahatur.

Nno I. mundi ante Christum natum juxta Chronotaxin *Sallustiani* (quē in hac Chronologia sequimur) quater millesimo quinquagesimo secundo; Secundum *Pererium* autem ante Christum natum quater millesimo vigesimo secundo, juxta *Tirinum* A. 4000. condito jam ornatoque mundo, sexto die formavit Deus Adamum, Corpus ex luto animam ex nihilo effingens, ne Reipublice inauguratus causam haberet suscipiendi; Sociam autem & adiutricem ejus Evam eduxit ex costâ viri, ut causæ mutui amoris nunquam desisterent conjugibus, posuitque ambos in Paradiso Voluptatis.

Et perfecit Deus in Die Sexto omnia opera sua, quæ fecit, benedixitque diei Septimo, & sanctificavit illum, docuitque Adamum & posteritatem ejus consecrare Sabbathum, ut sit Dies sanctificationis, Contem

pla

plationis operum divinorum, & gratiarum actionis.

Ex eo quod Dominus sex diebus ab-
solverit mundum, & septimo quieverit Pri-
mus etiam versus *Gen:* qui continet sum-
mam operum Domini sexies litteram *Aleph*
exprimat, *Aleph* autem significet mille,
mille autem anni sint *voluti Dies hesterni*
qua praterijt; exinde opinantur nonnulli
Rabbini & Novatores multi, mundum sex
tantum annorum millibus duraturum esse
sed infulsam & superstitionisam conjecturam
hanc vocat *Genebrardus*; quæ Christi verbis
Marcii 13. repugnet. *De die autem ista vel*
hora nemo scit, neque angeli in Cælo s neque
Filius, nisi Pater &c. Vaticinium Eliæ, quod
aliqui de eo adducunt, non est Eliæ - The-
bitis, sed commentum cujusdam Eliæ
Rabbini Cabbalici.

Die decimo septimo, qui erat à pro-
ductione Primi hominis octavus, &
feriâ sexta secundæ mundi hebdo-
madæ, ut probabiliter sentiunt *Pe-
rerius, Delrio, Torniellus, Saliannus, A-
damus & Eva* Proto-parentes nostri
ab prævaricationem Paradiso extur-
bantur:

Conditum fuisse mundum in Æquinoctio
autumnali respectu nostri hæmisphærij do-

cet Josephus & cum Rabbiniſ quibusdam tenent Græci : ſed creatum eſſe in verno æquinoctio plurimi Ss. PP. ſcribunt, & reſte V. Bedâ id ipſum in Tynodo Palæſtinâ mandato *Victoris* PAPÆ, ab Epifcopo Cæſarienſi congregatâ, omnium conſenſu declaratum eſt.

Circa finem anni primi natus eſt *CAIN*, & eodem partu ſoror ejus, poſteâ uxor, quàm *Toſtatus* *CALMANAM*, *Cedrenus* *ASUAM*, alii *CARMANAM* vocant.

An: mundi Secundo ſub Octobrem natus eſt *ABEL* & Soror ejus, quam *Comeſtor* & *Abulenſis* *DELBORAM* appellant.

Dubium non eſt *Tirino*, *Saliano*, & *Genebrardo* Evam ſæpiùs prægnantem ſimul, & nutricem fuiſſe, vigore naturæ ad omnia tunc ſufficiente, & ſingulis annis geminos produxiſſe, marem & fœminam. Ex quo intelligi poteſt, quantam liberorum turbam Adamus ex una Eva nongentis annis genuerit, ad mille ſcilicet & octingentos. Addit *Salſanus*: quidam tergeminos aliquando tulit ob vigorem

gorem naturæ & humorum copiam?
Neque anni sequentes aliis rebus ge-
stis sigillatim distingui possunt, qui
generationibus plurimum impende-
bantur.

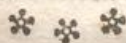
An mundi 130. perditorum Cory-
phæus CAINUS fratrem suum Abe-
lem trucidavit, cum annum is ageret
129. ita ex Scriptura colligit *Cajeta-
nus*; cum enim in Scriptura dicatur
SETH natus, cum Adam vixisset annis
130. dicatur quoque à Deo positus in
locum Abelis, videtur Abel anno pro-
ximo ante nativitatem Sethi inperfe-
ctus à Caino.

Opinantur aliqui Abelem nondum du-
ctâ uxore, adeoque virginem occubuisse;
sed aliud sentire videntur *Hieronymus*, &
Augustinus. *Abulensis* etiam & *Comestor* u-
xorem Abelis non incongruè dicunt fuis-
se Sororem ejus DELBORAM, ex qua filios
susceperit, quorum tamen Scriptura non
meminit, quia ad Messia Genealogiam non
pertinent.

Anno mundi 130 (intellige exple-
tis tot annis) Deus pro Abele SE-
THUM subrogavit, & Parentis utrius-

què luctum mitigavit. *Posuit mihi Deus semen aliud pro Abel.* Gen: 4. Ideoque SETH, id est, *positio* dictus, ut interpretatur *Hieronymus*. Sed & Caino eodem anno natus est ENOCHUS;

Credibile non est ENOCHUM fuisse primogenitum Cain, sed præ omnibus cæteris, quos ante vel post Enoch genuit Cain, illius tantum meminit Scriptura, ex cuius posteris natus est is, qui Caini parricidium ultus est. Sic etiam existimandum non est SETHUM ad annum usquè 105 caruisse liberis, aut ENOS usquè ad 90. JARED usquè ad 162. aut MATHUSALEM usquè ad 187. aut deniquè Noë usque ad 500. sed sicuti postea dicuntur genuisse filios & filias, ita etiam ante genuisse non tantum credibile, sed necessarium est: quomodo aliàs Cain ex filiis & Nepotibus congregasset Civitatem? Neque quos memorat Scriptura, primogeniti sunt, sed omisis aliis illi, quos successione ordo poscebat, ut ad Noë perveniretur, nominantur.

Gene.

Generaciones Patriarcharum per lineam Sethi usq; ad Noë.

<i>Tabula exprimit annum aetatis quo genuerunt, quot annis vixerunt, & annum mortis.</i>	gen. ann.	vixit ann.	Obiit anno
	etat. suæ,	uni. vers.	mun. di.
ADAM genuit SETH	130	930	930
SETH genuit ENOS	105	912	1042
ENOS genuit CAINAN	90	905	1140
CAINAN genuit MALALAE	70	910	1235
MALALAE genuit JARETH	65	895	1290
JARETH genuit HENOCH	162	962	1422
HENOCH genuit MATHUSALEM	65	1365	987
<i>Anno 987. translatus est Enoch, non mortuus.</i>			
MATHUSALA genuit LAMECH	187	969	1656
LAMECH genuit Noë	182	777	1651

Qui à Setho descenderunt, vocantur filij Dei *Gen. 6.* ed quod hi Sanctitatem, virtutes & verum Deum colerent: Qui à Cain descenderunt, filij hominum dicuntur: erant enim animo terræ affixi, moribus peruersis, & à Deo vero recesserunt, unde etiam Sethiani à Cainitis quasi ab excommunicatione abstinerunt.

Serie

*Series à Caino descendenti-
um usq; ad Diluuium quo Cainita
penitus extincti sunt.*

Cain	Henoch.
Henoch	Irada.
Irada	Maviaël
Maviaël	Mathusaël

Mathusaël	<i>genuit</i> Lamech
-----------	-------------------------

Lamech ex	<i>Ada</i> Jabel & Jubal.
	<i>Sella</i> Tubalcain & Noëmä

ANni, quos vivendo expleverunt primævi homines non fuerunt Menstrui, seu 30 tantum dierum, ut perperam quidam asseruerunt. sequeretur alias, quod *Mala-leel* & *Henoch*, qui dicuntur genuisse filios an: ætatis 65. genuissent illos anno ætatis suæ Solari sexto. Fuerunt ergo anni Solares, mensum scilicet duodecim. Sed unde illa longævitas? *ix.* Primò ex meliore complexione & temperamento corporis humani. Secundò ex sobrietate, plerique enim carnibus & vino, tametsi prohibita non essent, ante diluuium abstinerunt. Tertio ex primævo vigore terræ fructuum & alimentorum. Quarto ex peritia & scientia Adami, quam & posteris communi-

cavit.

usque ad an. mundi 1657.

cavit, quã longè melius quàm omnes nostri Medici nõrant vim herbarum, fructuum & metallorum. Quintò ex Dei voluntate & arcana cooperatione idque ut homines citius propagarentur, & scientias artesque certius perdiscerent, posterisque remotissimis verum Dei cultum commodius inculcarent.

Circa Annum Mundi 150. urbem condidit Cainus, & à filio suo *Henocho*, quem præ alijs amaverat, ut putat *S. Augustinus*, *Henochiam* appellavit, partim ut se à Talione homicidã defenderet, partim ut prædastutò reponeret.

Anno Mundi 688. Cainus in sylvã pro ferã habitus per imprudentiam à *Lamecho* nepote suo occiditur *Gen: 4.*

Hic *Lamech* non est ille Pater *Noë*, sed filius *Mathusaelis* à *Caino* oriundus, in quo *Polygamia* primùm notatur, non quæ successiva, sed quæ plures uxores simul ferat, habuit enim mulierosus hic *Lamech* duas simul uxores *Adam* & *Sellam*, ex quibus filios suscepit, ut *Josephus* narrat, septuaginta septem; quamvis Scriptura tantùm quatuor commemoret ex *ADA* scilicet genitum *Jabelem* & *Jubalem*, ex *SELLA* autem *Tubalcain* & *Noëmam*.

A 5

JABEL

JABEL Pastoritiam nece Abelis inter mortuam restituit, cui adiecit usum habitandi in tabernaculis, eaque circumducendi: *Genebrardus.*

JUBAL Musices & instrumentorum ejus inventor: Jubilandi vocabulum inde in aliquod linguas fluxit.

TUBALCAIN artem fabrilem invenit, & primus Metalla effodit.

NOËMA primò exercuit Texturam ac Lanificium, & præivit sexui qua in arte ingenium fœmineum exercere & ostendere deceret.

Si à Scriptoribus alii earundem rerum inventores memorantur, non idè falsi arguendi sunt, neq; enim obstat eandem rem diversis in locis à diversis inventam esse.

Anno 930. ADAM mundo coævus post longissimam pœnitentiam obiit in terra Israël. Decem autem annis post obitum Adami decessit EVA. Sepultus est Adam secundum communem S. PP. traditionem in ipso monte Calvaria, quem SECUNDUS ADAM CHRISTUS sanctissimo Sanguine suo humectavit; & fama rei hujus ab ipso Noë propagata est. *Er.*

Errant, qui negant saluum esse Adamum, sic enim Augustinus contra Tatianos & Encratitas: *Qui contradicunt saluti Ada, nihil proficiunt, nisi hoc, quod semetipsos hereticos & Apostatas faciunt veritatis, & advocatos serpentis ac mortis se ostendunt.*

Anno mundi 987. Henoch Patriarcha post vitæ annos 365. à Deo in Paradisum transfertur Gen. 5. & Eccl. 44.

Sine morte & vivus translatus est Henoch, sic enim Apostolus ad Hebr. 11. v. 5. *Ne videret mortem.* Quod autem translatus sit, variant Doctores absque læsione Scripturæ: Neque enim necesse est per paradysum intelligere locum, in quo Adam habitavit, ut docet Gregor. Magnus, sed intelligi potest secusa aliqua, & peramcena terræ regio, ubi Henoch & Elias vitam quasi beatam agant, corpore quidem ex se corruptibili ac mortali, sed divinâ virtute incorrupto & immuni à concupiscentia, in statu quodam medio viatores inter & beatos, in Dei altissima contemplatione, non tamen visione; suspendente interim Deo actionem caloris naturalis humidi radicalis consumptricem, ut absque esu & potu eorumque appetentia vel indigentia integri & incorrupti persistere valeant. Qui verò dicunt paradysum tempore diluvii ab aquis

aquis immunem perstitisse, aquis undiq; ad
 latera sese attollentibus & quasi in murum
 solidatis, ut contigit Israëlitis in mari ru-
 bro, iidem dicunt *Henochem & Eliam* esu
 arboris vitæ frui pro libito, atque ita vi-
 tam prorogare. *Causam* verò quare trans-
 lati sint *Henochem & Elias*, indicat *Ecclesiasticus cap.*
44. v. 16. ut det gentibus pœnitentiam, id
 est, ut in fine mundi, quando restituentur
 orbi, traducant populos ab adoratione
 Dæmonis & Anti-Christi, ad verum Deum,
 Martyrio demùm afficiendi, & triduo post
 mortem obitam rediivivis corporibus in-
 spectante populo in cœlum assumendi.

Circa annum mundi 1042. post
 mortem Sethi, nepotum ejus magna
 facta est depravatio; neglecta enim
 monitione Adami & Sethi, de non
 miscendis connubiis cum Cainitis, *fi-*
lij Dei (id est, *Sethiani*) copulati sunt
 cum filiabus hominum, ex quorum
 nefando concubitu procreati sunt gi-
 gantes, non tantùm corporis stupen-
 da Mole, sed morum etiam improbi-
 tate perinsignes, quâ Deum ad uni-
 versale diluvium impulerunt.

Anno mundi 1557. Noëmiverò an-
 501. jubetur Noë construere arcam

conservandis mundi naufragi reliqui-
is destinata. Noë interim fabrican-
te & simul pœnitentiam prædicante
gigantes excitârunt duas miræ mag-
nitudinis columnas, lapideam unam,
& lateritiam alteram: illam ut mun-
do aquâ pereunte persisteret illæsa:
lateritiam autem, ut mundo fortè ig-
ne conflagratur, duraret in igne. His
columnis artes ab se inventas inscri-
pserunt, ita *Josephus*.

Arca Noëtica Fabrica.

Materia erat ex ligno Cedrino, Lon-
gitudo sese extendebat ad cubitos
300. seu pedes 450. Latitudo complecte-
batur cubitos 50. seu pedes 75. Altitudo
surgebat cubitis 30. seu pedibus 45. For-
ma quinas in partes distributa erat: pars
prima, seu infima, fuit sentina 4. cubitos,
seu 6. pedes alta. Hic saburra, arcæ libra-
mentum, & fœtetur erat; nam eò per
laxiores ligneos canales stercorea & sordes
animantium deijci potuerunt. Pars secun-
da fuit prima arcæ contignatio, seu pri-
mum cœnaculum 10. cubitis altum, habi-
tatio animalium 300. ferè stabula, prout
Deus iusserat, seu mansuunculas in se con-
tinens. Hic omnia animalia, terrestria,
repti-

reptilia, & gradientia. Terrestrium animalium arcam ingredientium species numerat *Cornelius à Lapide* 175. easquè non plus loci occupasse censet *Pererius*, quàm occupent 250. boves. Stabulationes asseribus distinctæ, & mediæ inter illas viæ dispositæ erant.

Pars arcæ tertia, contignatio secunda, octo cubitis alta. Hic penarium & universi pabuli conditorium. Hic straminis & sceni plurimum, hordeum, avena, frondes legumina, omnigeni fructus molles & duri; Hic dolia complura dulcis aquæ plena, in locis vacuis rustica & urbana supellex, post diluvium usurpanda. Ex hoc loco tubi & foramina laxiora in pecoris mandras derivata ad scenum, stramen, pabulum submittendum. Pars arcæ quarta, seu tertia contignatio, octo cubitis alta in tres classes divisa, hominibus & avibus assignata. Classem mediam homines occuparunt, duas extremas volucres feræ & cicures habitabant. Avium autem vix 150. species recensentur, quæ facillè in assignata arcæ capacitate locum repererunt.

Classis media sua habuit cubicula virorum separatim, ac mulierum. Hic etiam culina & focus; hic molæ trusatiles ac clibanus; hic lignorum ac carbonum, & rerum vitæ necessariorum receptaculum.

Huc

Huc lumen obliquum & suspensum per arcæ fenestram immittebatur, in alia habitacula accensis cereis eundum. Multæ scalæ ascensui & descensui, foramina multa tam ad deferendum comheatum, quam ad sordes efferendas. Pars arcæ quinta tectum erat tam modicè declive, ut in medio non altius uno cubito fuerit, quæ & ventis resisteret, & nimbos effunderet, Ostium arca habuit unicum, idque ex latere, ita collocatum, ut catenis attrahi ac demitti, sicut pons versatilis potuerit, per quem omnia animalia ascenderent: putatur hoc ostium 15 pedes longum, septem aut octo latum fuisse, foris claudendum, & intus instar fenestræ aperiendum. Et talis erat arca Noëtica 100. annorum labor.

Anno mundi 1656. ante Christum 2397 moritur Mathusalem, & septem Diebus post obitum Mathusalæ, immixtis in arcam omnis generis animalibus ingressus est Noë cum uxore sua tribusque filiis ac nuribus pari numero, & aquæ diluvij inundaverunt super terram, anno *sexcentesimo vita Noë mense Secundo, septimo Decimo die mensis sunt rupti fontes &c.* Gen: 7. pluitque per dies 40 continuos tantâ copiâ, ut aqua supra montes altissimos 15. cubitis

16 ÆTAS I. ab anno mundi 1657
bitis emerit. Duravit autem dilu-
vium universim, & Noë in arca de-
tentus est anno uno, diebus decens.

1657 1657 1657 1657 1657 1657 1657 1657 1657 1657

SECUNDA Æ- TAS MUNDI.

Ab anno 1657. ad annum
mundi 2544.

*A Principio Sexcentesimi
primi anni Noë usq; ad egressum
Hebraorum ex Ægypto per
annos 887.*

Quia præterita infantia pueritiam
suam mundus ingreditur, simul-
què crescente mundo incolarum &
rerum gestarum copia crescit, neces-
sarium videtur post hæc titulos rerum
distinguere.

S. I. Progenitores Christi.

NOë Patriarcha Anno mundi
1657 cum flagrans libido elu-
vione extincta esset, jamque
instaurata rerum natura hilaritatem
novam